

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น” นี้ คณะผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ ทั้งนี้เพื่อตอบคำถามนำการวิจัยที่ตั้งไว้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีวิจัยและการดำเนินการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอสาระสำคัญในประเด็นดังกล่าวตามลำดับ ดังนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัย
2. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. ขั้นตอนในการศึกษาวิจัย
5. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล
8. การวิเคราะห์ข้อมูล
9. การนำเสนอข้อมูล

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยทั้ง 4 ข้อ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของพื้นที่วิจัย
2. เพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นของพื้นที่วิจัยโดยใช้กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกหลัก
3. เพื่อผลิตหนังสือบันทึกชุมชนทรัพยากรวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเยาวชน
4. เพื่อถอดบทเรียนและสังเคราะห์ออกมาเป็นองค์ความรู้เรื่องการสร้างเครือข่ายเยาวชนโดยใช้กลไกการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

คณะผู้วิจัยจึงใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นกลไกหลักในการดำเนินงานวิจัย โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสหวิธีการ (Multiple Methodology) ประกอบด้วย การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับคนในชุมชน การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) การสนทนากลุ่ม การสังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วมในเวทีต่างๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน และกิจกรรมค่ายเยาวชน การวิเคราะห์เอกสาร และการทำเวทิตินความรู้อุ้ชุมชน โดยมีหน่วยในการวิเคราะห์ (unit of analysis) 2 ระดับ ระดับแรกเป็นการวิเคราะห์ตัวบุคคล ได้แก่การศึกษา

วิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเยาวชน และวิเคราะห์คุณลักษณะของแกนนำชุมชน และระดับที่สองเป็นการวิเคราะห์ชุมชนหมู่บ้าน ซึ่งมีทั้งการศึกษาวิเคราะห์ชุมชนต้นแบบ (บ้านส้มป่อย) การศึกษาวิเคราะห์ชุมชนกลุ่มชนเผ่าลัวะ (บ้านโป่งขวก) และการทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับชุมชนกลุ่มชนเผ่าลัวะ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากทั้งสองชุมชนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน ใช้เวลาในการศึกษานาน 12 เดือน ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2554 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2555

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งข้อมูลที่เป็นแกนนำ กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มคนเฒ่าคนแก่ กลุ่มครูและคนในชุมชน ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร มาจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น บทความ งานวิจัย หนังสือ เอกสารเผยแพร่
3. แหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อกิจกรรมค่าย เวทีสร้างความเข้าใจร่วมกัน และเวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในที่นี้ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นแหล่งข้อมูลบุคคลด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่มีบทบาทหลักในกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น และใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบ Snowball Technique ตามคำแนะนำจากกลุ่มเป้าหมายที่เลือกแบบเจาะจง เพื่อตอบวัตถุประสงค์วิจัยในประเด็นต่างๆ กลุ่มเป้าหมายทั้งสองแบบนี้มีจำนวน 116 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในชุมชนบ้านส้มป่อย ประกอบด้วย
 - 1.1 แกนนำ 3 คน คือ อ.เกรียงศักดิ์ สันทเพ นายเปี้ยก แก้วคำแดง นายวิษณุกร ใจดี
 - 1.2 กลุ่มเยาวชนบ้านส้มป่อย จำนวน 5 คน
 - 1.3 ผู้ปกครองของกลุ่มเยาวชน จำนวน 5 คน
2. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในชุมชนบ้านโป่งขวก ประกอบด้วย
 - 2.1 กลุ่มเยาวชนบ้านโป่งขวก จำนวน 60 คน
 - 2.2 กลุ่มคนเฒ่าคนแก่ผู้ให้ข้อมูลทางวัฒนธรรมและความเป็นมาของชุมชนแก่กลุ่มเยาวชน จำนวน 12 คน
 - 2.3 ผู้ปกครองของกลุ่มเยาวชน จำนวน 5 คน
 - 2.4 กลุ่มผู้นำชุมชน และคนในชุมชน จำนวน 23 คน
 - 2.5 กลุ่มครูของโรงเรียนในชุมชน จำนวน 3 คน

ขั้นตอนในการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนในการศึกษาวิจัยมีทั้งสิ้น 10 ขั้นตอน ได้แก่

1. ค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาเส้นทางและเข้าสังเกตการณ์พื้นที่วิจัยทั้งสองแห่งในเบื้องต้น
3. ติดต่อประสานงานกับแกนนำในพื้นที่วิจัยทั้งสองแห่ง เพื่อคณะผู้วิจัยได้แนะนำตัวและทำความเข้าใจความคุ้นเคยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. เตรียมการเรื่องประเด็นที่ต้องการศึกษา ทั้งประเด็นเพื่อการสัมภาษณ์ ประเด็นในการสนทนากลุ่ม และประเด็นในการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม
5. ลงพื้นที่ศึกษา เพื่อวางแผนการทำกิจกรรมร่วมกันกับชุมชนบ้านโป่งขวาง
6. คณะผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมการวิจัยตามแผน ทั้งการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ทั้งในกิจกรรมเวทีและกิจกรรมค่ายเยาวชน
7. คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์สังเคราะห์ในเบื้องต้น ก่อนจะนำข้อมูลดังกล่าวไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชุมชนบ้านโป่งขวาง ในการทำเวทีคืนความรู้สู่ชุมชน
8. นำข้อมูลของชุมชนบ้านโป่งขวางที่ได้ผ่านกระบวนการร่วมวิเคราะห์และสะท้อนความคิดเห็นโดยชุมชน มาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ชุมชนบ้านสัมป่อยซึ่งเป็นชุมชนต้นแบบด้านการสร้างเครือข่ายเยาวชน เพื่อสกัดองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ สื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น แล้วนำเสนอเป็นรูปเล่มต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยเหตุนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญจึงประกอบด้วย

1. คณะผู้วิจัย ซึ่งทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ประสานงาน ผู้สัมภาษณ์ ผู้ดำเนินกระบวนการสนทนากลุ่ม และผู้สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม รวมถึงทำหน้าที่ในการบันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เครื่องบันทึกเสียงแบบดิจิทัล (MP 3) เพื่อใช้ในการบันทึกเสียงจากการสัมภาษณ์หรือการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ
3. กล้องถ่ายภาพนิ่ง เพื่อใช้บันทึกภาพ เหตุการณ์ กิจกรรม รวมถึง บรรยากาศต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการวิจัย
4. กล้องถ่ายวิดีโอทัศน์ เพื่อใช้บันทึกภาพเหตุการณ์ กิจกรรมและบรรยากาศในการจัดเวทีชุมชนและกิจกรรมค่ายเยาวชน
5. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง คณะผู้วิจัยได้กำหนดแนวคำถามต่างๆ ไว้ล่วงหน้า โดยคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้คณะผู้วิจัยสามารถตั้งคำถามอื่นๆ เพิ่มเติมหรือสอดแทรกได้ตามสถานการณ์ของการสนทนาพูดคุย และในขณะเดียวกัน ก็ วิธีที่ช่วยเปิดพื้นที่ทางความคิดให้กลุ่มเป้าหมายสามารถให้ข้อมูลได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามหลักเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1-2 ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของพื้นที่วิจัย (สอบถามทั้งชุมชนบ้านสัมปอและชุมชนบ้านโป่งขาก)

- ชุมชนแห่งนี้มีอายุกี่ปี มีประวัติความเป็นมาอย่างไร
- ผู้ก่อตั้งชุมชนกลุ่มแรกคือใคร มาจากที่ไหน เหตุผลที่มาตั้งรกรากในชุมชนคือ...
- ความหมายของชื่อชุมชน มีที่มาหรือมีเรื่องเล่าหรือไม่
- ชุมชนมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือคือ.. ประเพณีและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอะไรบ้าง ระยะเวลาที่ประกอบพิธีกรรมอยู่ในช่วงใดของปี
- ประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่... ประเพณีและพิธีกรรมเหล่านี้มีจุดเด่นหรือมีความแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ หรือไม่ บทบาทและหน้าที่ของประเพณีพิธีกรรมเหล่านี้คืออะไร
- ชุมชนมีพระสงฆ์ / ผู้อาวุโสที่คนในชุมชนให้ความเคารพหรือไม่ คือใคร และเหตุผลที่คนในชุมชนยกย่องบุคคลดังกล่าวเป็นเพราะ...
- ขนาดของชุมชนมีจำนวนกี่ครัวเรือน ประชากรกี่คน
- ประชากรส่วนใหญ่ของชุมชนเป็นคนวัยใด สัดส่วนประชากรวัยชรา วัยทำงาน วัยเด็กเป็นอย่างไร
- คนส่วนใหญ่ในชุมชนได้รับการศึกษาถึงระดับใด
- พัฒนาการของชุมชนเป็นมาอย่างไร เช่น เริ่มมีน้ำประปา ไฟฟ้าใช้ตั้งแต่เมื่อใด (มีประวัติของการรวมตัวเพื่อต่อสู้ เพื่อเรียกร้องสิทธิ์หรือไม่)
- อาชีพของคนในชุมชน
- สิ่งที่ชุมชนเพาะปลูก / เลี้ยง (เพื่อเป็นรายได้) มีอะไรบ้าง
- สภาพสังคมในชุมชนเป็นอย่างไร (สังคมเครือญาติ สังคมผสมผสาน หรือมีความเป็นสังคมเมืองมากกว่า และขอเหตุผลสนับสนุน เช่น เป็นสังคมเครือญาติ เพราะยังมีการจุนเจือทางสังคมอยู่สูง)
- ต้นทุนสำคัญของชุมชนมีอะไรบ้าง (เช่น ทุนวัฒนธรรม ทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ หรือต้นทุนทรัพยากร เช่น แหล่งน้ำ ป่าชุมชน)
- ปัญหาหลักของชุมชนมีอะไรบ้าง (เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่สามัคคีในชุมชน ฯลฯ)
- สภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของคนในชุมชน ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนในชุมชนมีมากน้อยเพียงใด
- รายได้เฉลี่ยของคนในชุมชน
- สิ่งที่ชุมชนสามารถผลิตได้เองภายในชุมชนมีอะไรบ้าง
- ชุมชนมีตลาดรับซื้อผลผลิตหรือไม่ หากไม่มี ชุมชนใช้วิธีใดในการระบายผลผลิต
- สิ่งของเครื่องใช้สำคัญที่ชุมชนต้องซื้อหาจากภายนอกมีอะไรบ้าง
- สิ่งของเครื่องใช้ที่ชุมชนสามารถพึ่งตนเองหรือผลิตได้เองมีอะไรบ้าง

5.2 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นของพื้นที่วิจัยโดยใช้กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกหลัก

พื้นที่วิจัยบ้านสัมปอຍ – สอดถามแกนนำก่อตั้ง (สัมภาษณ์เชิงลึก)

- เดิมที บริบทด้านเยาวชนของพื้นที่บ้านสัมปอຍเป็นอย่างไร เยาวชนเคยมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมมาก่อนหรือไม่
- จุดเริ่มต้นของการเกิดเครือข่ายเยาวชนเริ่มต้นขึ้นได้อย่างไร สาเหตุ ผู้ที่มีส่วนในการริเริ่ม ระยะเวลาที่เกิดเครือข่ายขึ้นครั้งแรก
- กระบวนการในการสร้างเครือข่ายมีขั้นตอนอย่างไร ประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง มีใครมาเข้าร่วมบ้าง ความถี่ในการเข้าร่วม
- วิธีการสร้างการมีส่วนร่วมใช้วิธีการใดบ้าง
- กิจกรรมที่ยังคงดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันคือกิจกรรมใด ส่วนกิจกรรมที่ยุติการดำเนินการไปแล้วคือกิจกรรมใด เหตุที่ยุติเป็นเพราะอะไร
- ปัญหาอุปสรรคที่พบเจอ และวิธีการแก้ปัญหา (นับจากอดีตที่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน)
- ผลจากการสร้างเครือข่ายก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างไรบ้าง ทั้งในแง่ความสัมพันธ์และศักยภาพของเยาวชน และการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ทิศทางการพัฒนาเครือข่ายในปัจจุบันและอนาคต
- สิ่งที่เครือข่ายเยาวชนบ้านสัมปอຍสามารถให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน ชุมชนบ้านโป่งขวางในการสร้างกลุ่มเยาวชนมีอะไรบ้าง

พื้นที่วิจัยบ้านสัมปอຍ – สอดถามกลุ่มเยาวชน (ทำโฟกัสกรุ๊ป)

- จุดเริ่มต้นในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายเยาวชนเกิดจากอะไร
- กิจกรรมในการเข้าร่วมประกอบไปด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง ชื่นชอบกิจกรรมอะไรมากที่สุด เพราะเหตุใด
- มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไรบ้างในเครือข่าย
- มีเทคนิคการแบ่งเวลาอย่างไร มีผลกระทบกับการเรียนหรือไม่
- ความรู้สึกก่อนเข้าร่วมเป็นเครือข่ายเยาวชน กับปัจจุบันมีความรู้สึกเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
- ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีอะไรบ้าง
- คิดว่าตนเองมีความแตกต่างจากเพื่อนเยาวชนที่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายเยาวชนตรงไหนบ้าง
- ในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายเยาวชนบ้านสัมปอຍ ประสบปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง และมีแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างไร
- ความคิดเห็นส่วนตัวต่อบทบาทของเยาวชนในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น
- สิ่งที่คุณคิดว่าจะทำต่อไปหลังจากนี้มีอะไรบ้าง
- หากชุมชนใกล้เคียงต้องการสร้างเครือข่ายเยาวชนในพื้นที่ คิดว่าจะสามารถช่วยเหลือหรือสนับสนุนชุมชนและเยาวชนเหล่านั้นได้หรือไม่ อย่างไรบ้าง

พื้นที่วิจัยบ้านส้มป่อย – สอบถามผู้ปกครอง (ทำโพกัสกรุป)

- ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการที่ลูกหลานเข้าร่วมเป็นเครือข่ายเยาวชนบ้านส้มป่อย
- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างไรบ้างในการดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชนบ้านส้มป่อย
- ในระยะแรกที่บุตรหลานมาทำกิจกรรม กังวลหรือไม่ว่าเด็กจะไม่มีเวลาให้กับการเรียนเท่าที่ควร
- ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นในตัวบุตรหลานภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีอะไรบ้าง
- กิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่ายดำเนินการมา ผู้ปกครองชื่นชอบหรือสนับสนุนกิจกรรมใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
- ความคิดเห็นต่อแกนนำผู้ก่อตั้งเครือข่ายเยาวชน
- คิดว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่ที่เครือข่ายเยาวชนอาจต้องยุบตัวลงไปหรือเลิกทำกิจกรรม หากเป็นเช่นนั้น กลุ่มผู้ปกครองสามารถช่วยเหลือได้หรือไม่ อย่างไร
- การรวมตัวของเยาวชนเป็นเครือข่ายทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมส่งผลดีต่อครอบครัวและชุมชนหรือไม่ อย่างไร

พื้นที่วิจัยบ้านโป่งขวก – สอบถามเยาวชนบ้านโป่งขวก

- กิจกรรมภายในค่ายที่ทำในวันนี้ ชื่นชอบกิจกรรมอะไรมากที่สุด
- มีกิจกรรมอะไรอีกบ้างที่ยากให้มีขึ้นในค่ายของเรา
- นื่องๆ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยทีมงานในการจัดค่ายครั้งต่อไปได้อย่างไรบ้าง (เช่น การจัดเตรียมสถานที่ การเก็บวัสดุอุปกรณ์หลังค่ายเสร็จสิ้น การเป็นทีมงานช่วยขอลายเซ็นของเพื่อนๆ คนอื่นๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น)
- มีข้อเสนอแนะอะไรให้ทีมงานบ้าง สำหรับการปรับปรุงค่ายในครั้งต่อไป

พื้นที่วิจัยบ้านโป่งขวก – สอบถามเยาวชนบ้านโป่งขวก (สอบถามหลังการดำเนินการทั้งหมดเสร็จสิ้น และได้ทำเวทีคืนความรู้แล้ว)

- นื่องๆ มีความรู้สึกอย่างไร หลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายทั้งหมด
- สิ่งที่ชื่นชอบ ความรู้สึกประทับใจ จากการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายในครั้งนี้
- สิ่งที่ไม่ชอบ สิ่งที่ต้องการให้ทีมงานปรับปรุง (หากจะจัดกิจกรรมค่ายต่อไปในอนาคต)
- ความรู้สึกที่มีต่อเพื่อนๆ พี่ๆ นื่องๆ ร่วมค่าย
- ความรู้สึกที่มีต่อพี่ๆ คุณครู และอาจารย์ ซึ่งเป็นคณะทำงาน
- ความรู้สึกที่มีต่อคนเฒ่าคนแก่ซึ่งให้ความรู้
- ความรู้สึกที่มีต่อชุมชนของตนเอง
- เมื่อได้เห็นหนังสือที่ตนเองเป็นผู้ร่วมเขียน รู้สึกอย่างไรบ้าง
- ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมชนเผ่าลัวะของนื่องๆ หลังได้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างไร
- รู้สึกอย่างไรในตอนนี้ เมื่อคิดว่าตนเองเป็นเด็กคนหนึ่งที่มีบรรพบุรุษเป็นชาวลัวะ

- คิดว่าจะอะไรเป็นสิ่งที่ควรภาคภูมิใจมากที่สุดในความเป็นเยาวชนที่สืบเชื้อสายจากชนเผ่าลัวะ
- สิ่งที่คิดว่าตนเองและเพื่อนๆ สามารถจะกระทำต่อไปได้ หลังจากทีกิจกรรมค่ายทั้งหมดยุติลง

พื้นที่วิจัยบ้านโป่งขวาก – สอบถามผู้ปกครองเด็ก คนเฒ่าคนแก่ผู้ให้ความรู้ และกลุ่มผู้นำในชุมชน (หลังกิจกรรมทุกกิจกรรมยุติลง)

- ท่านคิดอย่างไรต่อการโครงการค่ายที่คณะทำงานได้ร่วมกับชุมชนจัดทำขึ้น
- ความรู้สึกของท่านที่ได้เห็นเยาวชนกลับมาสืบค้นข้อมูลของชุมชน
- ท่านเห็นความเปลี่ยนแปลงของเยาวชนที่เป็นบุตรหลาน ว่ามีความเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ ในทางใด
- สิ่งที่ท่านคิดว่าชุมชนควรมีการดำเนินการต่อไปในอนาคต หลังจากทีกิจกรรมค่ายยุติลงมีอะไรบ้าง
- ในอนาคต ท่านคิดว่าชุมชนควรมีการดำเนินการอย่างไรต่อไปเพื่อสร้างความร่วมมือเพิ่มเติมกับกลุ่มเครือข่ายเยาวชนบ้านส้มป่อย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลแบบสหวิธีการ (Multiple Methodology) ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร คณะผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์เอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่าย การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม การศึกษาเรื่องกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะ รวมถึงการศึกษาวเคราะห์เอกสารของชุมชนที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้
2. การสนทนาแบบไม่เป็นทางการ เป็นการพูดคุยสนทนากับแกนนำ ชาวบ้าน คนเฒ่าคนแก่ รวมถึงกลุ่มเยาวชน รวมทั้งซักถามเกี่ยวกับบริบทของชุมชนบ้านโป่งขวากและบ้านส้มป่อยในแง่มุมต่างๆ ผลจากการเก็บข้อมูล คณะผู้วิจัยจะได้นำมาสรุปรายละเอียดในรูปแบบตารางที่ 3.1 ดังนี้

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูล		วันที่เก็บข้อมูล	สถานะ/บทบาทของผู้ให้ข้อมูล
	ชื่อ	สกุล		
1.	นางไฮ	กาวิชัย	30 ตุลาคม 2554	คนในชุมชนบ้านโป่งขวาก
2.	นายทักษิณ	อินสุตา	30 ตุลาคม 2554	เยาวชนในชุมชนบ้านโป่งขวาก
3.	นายเปี้ยก	แก้วคำแดง	9 ตุลาคม 2554	แกนนำชาวบ้าน บ้านส้มป่อย
4.	นางสุปิน	แก้วคำแดง	9 ตุลาคม 2555	แกนนำชาวบ้าน, ผู้ปกครองเยาวชน บ้านส้มป่อย

ตารางที่ 3.1: รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสัมภาษณ์หรือสอบถามตามแนวคำถามที่ได้วางแผนไว้ก่อน เข้าพื้นที่ศึกษา โดยสัมภาษณ์ทั้งแกนนำจากชุมชนบ้าน โป่งขวกและบ้านส้มป่อย กลุ่มคนเฒ่าคนแก่ เยาวชนและผู้ปกครองเยาวชน กลุ่มคนในชุมชน ซึ่งผลจากการดำเนินการเก็บข้อมูล คณะผู้วิจัยจะได้ สรุปรายละเอียดตามตารางที่ 3.2

ลำดับ ที่	ผู้ให้ข้อมูล		วันที่เก็บข้อมูล	สถานะ/บทบาทของผู้ให้ ข้อมูล
	ชื่อ	สกุล		
ชุมชนบ้านโป่งขวก ต.แม่สั่น อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง				
1	นายบุญทวี	กาวิชัย	22 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	ผู้นำชุมชน
2	นายศักดิ์	นามะเสน	22 ตุลาคม 2554	ผู้อำนวยการโรงเรียน
3	นางป้อ	นามะเสน	22 ตุลาคม 2554	ผู้อาวุโสในชุมชน
4	นายตีบ	มณีวรรณ	30 ตุลาคม 2554	ผู้อาวุโสในชุมชน
5	นางป้อ	มณีวรรณ	30 ตุลาคม 2554	ผู้อาวุโสในชุมชน
6	นางเสาร์แก้ว	มณีวรรณ	30 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
7	นางหอม	นามะเสน	30 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
8	นางสอิด	ศรีวิชัย	30 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
9	นางสาวสุพรรณษา	กาวิชัย	30 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
10	นางสุภาพร	จินะปา	30 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
11	ด.ญ.กุลรีณี	นามะเสน	24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
12	ด.ญ.สุกัญญา	ชยัก	24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
13	ด.ญ.ดารินทร์	นามะสอน	24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
14	ด.ช.ธนซ์	มณีวรรณ	24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
15	ด.ญ.พิชญาภา	ปกจินะ	24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
16	ด.ญ.ณัฐธิดา	นามะกฤษณา	24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
17	ด.ช.ปวเรศ	นามะเสน	24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
18	ด.ช.กิตติชัย	ใจแก้ว	24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
19	นายทักษิณ	อินสุตา	24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
20	นายสวิง	นามะเสน	24 มิถุนายน 2555	คุณครู
21	นางสมหมาย	ทองเตจา	24 มิถุนายน 2555	ผู้ปกครอง
22	นางบุญปิ่น	สีแจ่ม	24 มิถุนายน 2555	ผู้ปกครอง
ชุมชนบ้านส้มป่อย ต.แม่สั่น อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง				
23	นายเปี้ยก	แก้วคำแดง	8 เมษายน 2555 9 เมษายน 2555	แกนนำ, ผู้ปกครองเยาวชน
24	นางสุบิน	แก้วคำแดง	8 เมษายน 2555 9 เมษายน 2555	แกนนำ, ผู้ปกครองเยาวชน
25	นายเปรมปรีดี	แก้วคำแดง	8 เมษายน 2555	ผู้นำเยาวชน
26	นายเกรียงศักดิ์	สันเทพ	15 เมษายน 2555	ศิลปินพื้นบ้าน/แกนนำ
27	นายวิษณุกร	ใจดี	2 สิงหาคม 2555	ศิลปินพื้นบ้าน/แกนนำ
28	นางทองใบ	มะโนยะ	2 สิงหาคม 2555	ผู้ปกครองเยาวชน
29	น.ส.สุพัตรา	สุริยะ	4 สิงหาคม 2555	ผู้นำเยาวชน

ตารางที่ 3.2: รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

4. การสนทนากลุ่ม เป็นการสนทนาเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องต้องกันของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก อาทิ ความสอดคล้องต้องกันของกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในพื้นที่บ้านสัมป่อย ผลที่ได้รับจากการดำเนินการเก็บข้อมูล คณะผู้วิจัยนำมาสรุปสรุปรายละเอียดตามตารางที่ 3.3 ดังนี้

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูล		วันที่เก็บข้อมูล	สถานะ/บทบาทของผู้ให้ข้อมูล
	ชื่อ	สกุล		
ผู้เข้าร่วมเวทีชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน/เวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชน บ้านโป่งขวาง				
1	นายเกรียงศักดิ์	สันเทพ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	วิทยากรจากบ้านสัมป่อย
2	นายบุญทวี	กาวิชัย	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ปกครอง
3	นายศักดิ์	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	ผู้อำนวยการโรงเรียน
4	นายสวิง	นามเสน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คุณครู
5	นางปิว	ศรีวิชัย	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
6	นางคำป้อ	นามะกุดณา	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
7	นางสุพรรณ	คำใจ	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
8	นายนิกร	อุตมะ	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
9	นางยวง	นามะกุดณา	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
10	นางไหล	นามมะเสน	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
11	นายทา	นามะกุดณา	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
12	นางเอ้ย	นามะกุดณา	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
13	นายสุรียา	นามะกุดณา	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
14	นายใจ	กาวิชัย	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
15	นายวัน	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
16	นางสุภาพร	จินะปา	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
17	นางเจนจิรา	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
18	นายมูล	กันทาเต็ม	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
19	นางกชกร	แก้วจักร	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
20	ด.ญ.จิรัชญา	แก้วจันตะ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
21	ด.ช.อนุวัฒน์	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
22	นายมงคล	ปาจินะ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
23	นางดา	กาวิชัย	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน

24	นางใส	อินสุตา	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
25	ด.ญ.รัตนภรณ์	กาวิชัย	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
26	ด.ญ.ธัญวรัตน์	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
27	นางแก้วมา	นามกฤณา	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
28	ด.ญ.กนกวรรณ	นามกฤณา	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
29	ด.ญ.พลอยประภา	แก้วจันต๊ะ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
30	ด.ญ.อัชญา	จินะปา	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
31	นายสุทธิเกียรติ	จินะปา	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
32	ด.ช.สิทธิวิชญ์	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
33	น.ส.วราภรณ์	บุญทอง	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
34	นายตีบ	มณีวรรณ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
35	นายวิทยา	นามะกฤณา	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
36	นายมี	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
37	นางจำ	มณีวรรณ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
38	นางแก้ว	คำใจ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
39	นางเป็ง	แก้วจันต๊ะ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
40	นางปิ่น	นามะกฤณา	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
41	นางแสง	นามะสอน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
42	นางจัน	ทูนสว่าง	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
43	นางเสาร์	นามะกุนะ	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
44	ด.ช.อนุชา	กันทาเต็ม	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
45	ด.ช.สุทธิชัย	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
46	น.ส.ทิพย์สุตา	ขันคำ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	วิทยากรที่เลี้ยงค่าย
47	นายวัฒนา	ปัญญาอุตมรัตน์	9 ตุลาคม 2554	วิทยากรที่เลี้ยงค่าย
48	นายธนากร	บุญเลิง	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	วิทยากรที่เลี้ยงค่าย

49	น.ส.อัญชลี	ทองคำ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	วิทยากรพี่เลี้ยงค่าย
50	นายสุกรานต์	ยะโพ	9 ตุลาคม 2554	วิทยากรพี่เลี้ยงค่าย
51	นายรติพงศ์	ศรีสุวรรณ	9 ตุลาคม 2554	วิทยากรพี่เลี้ยงค่าย
52	น.ส.กัญญาณัฐ	อารีย์	9 ตุลาคม 2554	วิทยากรพี่เลี้ยงค่าย
53	นายวุฒินันท์	โมะดี	9 ตุลาคม 2554	วิทยากรพี่เลี้ยงค่าย
54	น.ส.อรวรรณ	เทวะประทีป	9 ตุลาคม 2554	วิทยากรพี่เลี้ยงค่าย
55	นายสมบวบ	จินะปา	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน
56	นางบุญมา	หมื่นบุญเป็ง	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน/ผู้ปกครอง
57	นางวงเวียน	ไวสดี	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
58	นายสวัสดิ์	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554	คนในชุมชน/ผู้ปกครอง
59	ด.ช.เอกมงคล	ก่อใจ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
60	ด.ช.ธนรัฐ	สัตย์จริง	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
61	นายเปี้ยก	แก้วคำแดง	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	แกนนำชุมชนบ้านส้มป่อย
62	ด.ช.ธนซ์	มณีวรรณ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
63	ด.ช.ชนากร	นามะกฤษณา	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
64	ด.ญ.สุพัตรา	แก้วเมืองมูล	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
65	ด.ญ.ณัฐธิดา	นามะกฤษณา	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
66	ด.ช.ปวเรศ	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
67	ด.ช.มังกร	กาใจทราย	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
68	ด.ช.เอกราช	นามสอน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
69	ด.ช.พลพล	โกดี	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
70	ด.ช.ฤทธิเดช	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
71	ด.ช.กิตติชัย	ใจแก้ว	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
72	ด.ช.อัสดาวุฒิ	ทองเตจา	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
73	ด.ญ.สุกัญญา	ชัยก	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
74	ด.ญ.ณัฐวิภา	คำใจ	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
75	ด.ญ.พรพรรณ	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
76	ด.ญ.สิรินธี	วงศ์ไชย	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
77	ด.ญ.รัชฎาธร	นามเสน	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
78	ด.ญ.ศิริพรรณ	บรรพธรรม	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน

			24 มิถุนายน 2555	
79	ด.ญ.จินดา	นามะเสน	9 ตุลาคม 2554	เยาวชน
80	ด.ญ.จิรารัตน์	คำใจ	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
81	ด.ญ.กิตติยา	คำอ้าย	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
82	ผศ.ดร.บุษยากร	ตีระพุดติกุลชัย	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	หัวหน้าคณะผู้วิจัย
83	อ.ประนอม	วงศ์หมื่นรัตน์	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	นักวิจัย
84	ผศ.ดร.ปองปรารณ	สุนทรภะสัช	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	นักวิจัย
85	อ.สุนทรทิพย์	สุภาจันทร์	9 ตุลาคม 2554 24 มิถุนายน 2555	นักวิจัย
86	อ.ผ่องศรี	เตจ๊ะ	24 มิถุนายน 2555	คุณครู
87	นางสมหมาย	ทองเตจา	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน/ผู้ปกครอง
88	นางแสงหล้า	กันทาเต็ม	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน/ผู้ปกครอง
89	นางสุรีย์พร	จอมแปง	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน/ผู้ปกครอง
90	นางบุญปั้น	สีแจ่ม	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน/ผู้ปกครอง
91	นางสุดา	อุตมา	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
92	นางทองใย	อินสุตา	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
93	นางสุพิน	นามะเสน	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
94	น.ส.เจนจิรา	นามเสน	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
95	นางกชกร	แก้วจันตะ	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน/ผู้ปกครอง
96	นางบัวเรียว	ไชยชนะ	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน/ผู้ปกครอง
97	นายตฤณพลภักซ์	นามะเสน	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน/ผู้ปกครอง
98	นางนงเยาว์	กาวิชัย	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
99	นางมวล	นามเสน	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
100	นางฮอม	นามะเสน	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
101	นางเรียบ	อินสุตา	24 มิถุนายน 2555	คนในชุมชน
102	น.ส.ศรียุญา	ขมื่นแก้ว	24 มิถุนายน 2555	วิทยากรที่เลี้ยงค้าย
103	นายฐนกร	อู่เจริญ	24 มิถุนายน 2555	วิทยากรที่เลี้ยงค้าย
104	นายกฤษณา	กันทะเทศ	24 มิถุนายน 2555	วิทยากรที่เลี้ยงค้าย
105	นายธวัชชัย	ข้อมูล	24 มิถุนายน 2555	วิทยากรที่เลี้ยงค้าย
106	ด.ญ.ศศิณฑา	อินสุตา	24 มิถุนายน 2555	เยาวชน
107	นายเปรมปรีดี	แก้วคำแดง	24 มิถุนายน 2555	ตัวแทนเยาวชนบ้านส้มป่อย
108	นายทัศนัย	ไชยชนะ	24 มิถุนายน 2555	ตัวแทนเยาวชนบ้านส้มป่อย
109	ด.ญ.ภาวิณี	สันปัญญา	24 มิถุนายน 2555	ตัวแทนเยาวชนบ้านส้มป่อย
110	ด.ญ.ภาวิณี	ปันทิพย์	24 มิถุนายน 2555	ตัวแทนเยาวชนบ้านส้มป่อย
111	ด.ช.นพรัตน์	ราชคม	24 มิถุนายน 2555	ตัวแทนเยาวชนบ้านส้มป่อย
112	ด.ช.รัฐเกษม	ลังกาแก้ว	24 มิถุนายน 2555	ตัวแทนเยาวชนบ้านส้มป่อย
113	ด.ช.เฉลิมวิทย์	ใจหมื่น	24 มิถุนายน 2555	ตัวแทนเยาวชนบ้านส้มป่อย

114	ด.ช.พุดพิงศ์	วงศ์อ้าย	24 มิถุนายน 2555	ตัวแทนเยาวชนบ้านส้มป่อย
ผู้ร่วมกิจกรรมสนทนากลุ่มบ้านส้มป่อย				
115	นายเปรมปรีดิ์	แก้วคำแดง	9 เมษายน 2555	ผู้นำเยาวชน
116	นายอรรถพล	ศรีคำวัง	9 เมษายน 2555	ผู้นำเยาวชน
117	นายยุทธนา	การุณ	9 เมษายน 2555	ผู้นำเยาวชน
118	น.ส.สุพัตรา	สุริยะ	9 เมษายน 2555	ผู้นำเยาวชน
119	นางมาลี	วงศ์ช่างเงิน	2 สิงหาคม 2555	ผู้ปกครองเยาวชน
120	ด.ช.ภอกร	วงศ์ช่างเงิน	2 สิงหาคม 2555	เยาวชน
121	นางสุบิน	แก้วคำแดง	2 สิงหาคม 2555	แกนนำ, ผู้ปกครองเยาวชน
122	นางผาค่า	การุณ	2 สิงหาคม 2555	ผู้ปกครองเยาวชน
123	นางสิรินุช	ตีบปะละ	2 สิงหาคม 2555	ผู้ปกครองเยาวชน
124	นายฤทธิ์ไกร	ชัยชนะ	2 สิงหาคม 2555	ผู้นำเยาวชน

ตารางที่ 3.3: รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

5. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่คณะผู้วิจัยเข้าไปสังเกตการณ์กิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนแบบมีส่วนร่วม อาทิ กิจกรรมการทำบุญหมู่บ้านที่บ้านโป่งขวาง พิธีไหว้ครูสะล้อซอซึงและพิธีทำบุญวันอาสาฬหบูชา รวมไปถึงกิจกรรมค่ายเยาวชนที่คณะผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น เหตุที่คณะผู้วิจัยเลือกวิธีสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในกรณีนี้ เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก จึงใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม รวมถึงการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการจากการเก็บข้อมูล คณะผู้วิจัยได้นำมาสรุปรายละเอียดดังตารางที่ 3.4

ลำดับที่	วันที่สังเกตการณ์	กิจกรรม
1.	26 เมษายน 2554	การทำบุญสืบชะตาหมู่บ้าน บ้านโป่งขวาง ต.แม่สัน อ.ห้างฉัตร
2.	9 ตุลาคม 2554	เวทีสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัยกับชุมชน ชุมชนบ้านโป่งขวาง ต.แม่สัน อ.ห้างฉัตร
3.	9 ตุลาคม 2554	กิจกรรมสานสัมพันธ์ก่อนเปิดค่ายเยาวชนบ้านโป่งขวาง
4.	15 ตุลาคม 2555	กิจกรรมค่ายเยาวชนครั้งที่ 1 บ้านโป่งขวาง
5.	16 ตุลาคม 2555	กิจกรรมค่ายเยาวชนครั้งที่ 2 บ้านโป่งขวาง
6.	22 ตุลาคม 2554	กิจกรรมค่ายเยาวชนครั้งที่ 3 บ้านโป่งขวาง
7.	13 พฤศจิกายน 2554	กิจกรรมค่ายเยาวชนครั้งที่ 4 บ้านโป่งขวาง
8.	15 เมษายน 2555	พิธีไหว้ครูสะล้อซอซึง กลุ่มส้มป่อย ณ บ้าน อ. เกรียงศักดิ์ สันเทพ ชุมชนบ้านส้มป่อย ต.แม่สัน อ.ห้างฉัตร
9.	27 พฤษภาคม 2555	กิจกรรมค่ายเยาวชนครั้งที่ 5 บ้านโป่งขวาง
10.	3 มิถุนายน 2555	กิจกรรมค่ายเยาวชนครั้งที่ 6 บ้านโป่งขวาง
11.	10 มิถุนายน 2555	กิจกรรมค่ายเยาวชนครั้งที่ 7 บ้านโป่งขวาง
12.	23 มิถุนายน 2555	กิจกรรมค่ายเยาวชนครั้งที่ 8 บ้านโป่งขวาง
13.	24 มิถุนายน 2555	เวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชน บ้านโป่งขวาง
14.	3 สิงหาคม 2555	งานประเพณีทำบุญวันอาสาฬหบูชา ณ วัดส้มป่อย ชุมชนบ้านส้มป่อย ต.แม่สัน อ.ห้างฉัตร

ตารางที่ 3.4: รายละเอียดกิจกรรมที่สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

คณะผู้วิจัยมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูล ดังนี้

1. **ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (data triangulation)** คือการเก็บข้อมูลประเด็นเดียวกันจากผู้ที่มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มเพื่อตรวจสอบข้อมูลว่าตรงกันหรือไม่ เช่น การตรวจสอบกระบวนการสร้างเครือข่ายเยาวชนของชุมชนบ้านสัมปอຍ จะเก็บข้อมูลจากทั้งแกนนำผู้ขับเคลื่อนโครงการ เยาวชน ผู้ปกครอง และคนในชุมชน

2. **การใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบสหวิธีของคณะผู้วิจัย** จะทำให้เก็บรายละเอียดของข้อมูลได้ครอบคลุมทุกมิติ ได้แก่ การสำรวจและรวบรวมข้อมูลเอกสารทั้งก่อนลงภาคสนามและขณะลงภาคสนาม การสนทนาแบบไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม วิธีการที่หลากหลายเหล่านี้ จะทำให้ได้รับรู้รับทราบข้อมูลจากกลุ่มคนที่หลากหลาย

3. **การทำเวทิตินข้อมูลให้กับชุมชน** กระบวนการนี้เป็นสิ่งที่คณะผู้วิจัยคาดหวังผล 2 ประการ กล่าวคือ ประการแรก การทำเวทิตินข้อมูลให้กับชุมชน เป็นกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลในขั้นสุดท้าย เนื่องจากผู้วิจัยจะได้นำผลการศึกษาไปร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียของชุมชน ทั้งนี้ หากมีข้อมูลใดที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่าไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ก็จะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขหรือเติมเต็ม ประการที่สอง การทำเวทิตินข้อมูลให้กับชุมชนเป็นกระบวนการที่จะสร้างความภาคภูมิใจให้กับกลุ่มเยาวชนและกลุ่มคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการวางแผนร่วมกันเพื่อหาทางสืบสานเครือข่ายเยาวชนที่สร้างขึ้นต่อไปในอนาคต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่ไปกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความครบถ้วนของข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. **การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้น** เป็นการวิเคราะห์และจำแนกข้อมูลในเบื้องต้นโดยจำแนกตามประเด็นในการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังและบริบทของชุมชน แต่ละแห่ง ข้อมูลเกี่ยวกับการกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในแต่ละพื้นที่ จะได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์เอกสาร และการสังเกตการณ์เป็นหลัก

2. **การวิเคราะห์สรุปรวม** เป็นการนำผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาพิจารณาาร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์โดยองค์รวมของปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษา และเพื่อจะนำไปสู่การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive Method) ทั้งนี้ การวิเคราะห์สรุปรวมที่นำไปก็เพื่อตอบคำถามนำการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

การนำเสนอข้อมูล

สำหรับการนำเสนอข้อมูลในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม รวมทั้งการทำเวทีคืนความรู้สู่ชุมชน จะนำมาสรุปและจัดลำดับการนำเสนอตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของพื้นที่วิจัย
2. เพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นของพื้นที่วิจัยโดยใช้กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกหลัก
3. เพื่อผลิตหนังสือบันทึกชุมชนทรัพยากรวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเยาวชน
4. เพื่อถอดบทเรียนและสังเคราะห์ออกมาเป็นองค์ความรู้เรื่องการสร้างเครือข่ายเยาวชนโดยใช้กลไกการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม